

Bekasina otavní a sluka lesní. Foto Petr Korelus a Petr Lang.

Co nám říkají slukovití ze Slavkovského lesa?

Pavel Jaška

Slavkovský les představuje klíčovou infiltrační zónu západočeského lázeňského trojúhelníku. Zatímco v rozmanitých údolích nižších poloh oceňujeme léčivou moc minerálních pramenů, v horních partiích se setkáváme se skutečnými pozoruhodnostmi živé přírody. Právě tady dochází k zachycování srážkové vody pro minerální prameny, jejímu zadržování a postupnému uvolňování do podloží. Zde se rozvinula pestrá mokřadní společenstva rašelinišť, pramenišť a podmáčených luk, která hostí nespočet vzácných druhů rostlin a živočichů.

Kdybychom měli najít nějakou skupinu reprezentující hydrologickou mimořádnost Slavkovského lesa, ohrožení klíčových biotopů nebo pohnutý vývoj populací v kontextu klimatické změny, pak by první volba ornitologa měla padnout na slukovité ptáky, jmenovitě na pravidelně hnízdící bekasinu otavní a sluku lesní. Jedná se o vyslovené specialisty na mokřady v širokém slova smyslu. Oba druhy lze chápat jako deštníkové druhy, protože ochranou jejich životního prostředí lze zajistit ochranu celých stanovišť a většiny na ně vázaných druhů. Sluka patří mezi lesní druhy s vazbou na kvalitní lesní prostředí s bohatým podrostem keřů, hustým bylinným patrem

a rozvinutou horní vlhkou vrstvou půdy. Bekasinu zastihneme na různorodých otevřených mokřadech od lučních pramenišť až po bažiny kolem rybníků a vodních toků. Přesné údaje o populaci sluky nemáme pro její skrytý noční způsob života. Nicméně pamětníci se shodují, že druh v posledních dekádách znatelně ubyl, nyní je snad stav stabilní. V případě bekasiny je situace daleko kritičtější. Bekasina mizí z celého území našeho státu a její populace jsou malé, vázané na nejzachovalejší mokřady. Protože nám vývoj populací těchto druhů ukazuje stav krajiny, je jasné, že je třeba zlepšit jak kvalitu lesů, tak kvalitu a početnost nelesních mokřadů.

Klíč spočívá v nárocích obou druhů na životní prostředí. Potřebujeme strukturně a druhově pestré lesy s kvalitní půdou, vegetací bylin a křovin, s dostatkem starého a mrtvého dřeva a v každém případě bez odvodnění. V nelesní krajině musíme zrušit meliorační zatrubnění, napřímené toky, obnovit pobřežní zónu rybníků s rostlinami, tvořit mokřady tam, kde to jde a kde ustoupily intenzivnímu zemědělství. To jsou základní nástroje pro stabilizaci krajiny v souvislosti s klimatickými změnami. Stačí se jen zeptat dvou podivně vyhlížejících ptáků. ■